

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Юрий КОКОВ:

Бизни муратыбыз бирди - республикабызны жашнатырзъа эмда аны халкъыны жашау къолайлыгъын игилендирирге

Билдиргенибизча, орта кюн КъМР-ни Парламентини кезиуонден алгъа бардырылган жыйылуу болганды. Анда депутатла Юрий Коккову Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысына бирча ырызлыкъда айыргандыла. Бююн биз аны жыйылууда программа-сын туура этип селешгенин басмалайбыз.

Хурметли Сергей Алимович! Парламентни хурметли депутатлары! Хурметли коллегаларым!
Бек алгъа Россей Федерацияны Президенти Владимир Владимирович Путинге мени кандидатурамы Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къуллугъуна кѳргюзтени ючюн жюрек ырызлыгъымы эмда ыспас этгеними билдиргеге эмда парламентни депутатлары мени ол къуллукъгъа тийишли кѳрселе, аланы эмда Къабарты-Малкъарны жамауатыны ол ышануулукъларына керттичи болур, республикагъа салынган борчланы тамамланлырларын жалчытыр ючюн, къолумдан келгенини аямалыгъымы айтырзъа сюеме. Ол борчла уа алай бош туйолдуле.
Арт жылда болумубуз къыйын эди. Федеральный структурала бардырган мониторинг кѳргюзтген шартлагъа кѳре, 2013 жылда республика социальный-экономика айну жаны бла 82 -чи жерге тюшгенди. Хал хар бѳномде да, ол санда баш капиталга инвестицияла, промышленность

продукция чыгъаруу, къурулуш, бирикдирлген бюджетте налогладан бла налогладан тышында файда туюшоруу дегенча бек магъаналы ишледе да, осалгъа кетгенди.
Аллай болумда биз Къабарты-Малкъарны айнытынуу жаңгы жолун излерге керекди деп, ол оюмгъа келгенбиз. Аны ючюн а россейли экономикагъа бла культурагъа, къыралыбызны башчылары бардырган реформалагъа бютюн бек къошула барыргъа керекбиз.
Ма андан хыйсап этип, биз жууукъ беш жылгъа бек алгъа тамамланлыкъ ишлени планын жарашдырганбыз. Ол экономиканы терк атлагла бла айнытыргъа себеплик этерикди. Белгиленген кезиуо ичинде битеулю регион продукт - 2,3, промышленность производствону ѳлчечи - 3, эл молк продукция - 2, къурулуш ишле - 3,7, розница сагъу-алыу 2,2 кереге ѳсерле деп ышанабыз. Ма ол кѳрюмдулеге жетер ючюн, баш капиталга салынырыкъ инвестицияны ѳлчечин 2,8 кереге кѳбейтирге белгиленеди.

Бусагъатда Промышленность комплексни айнытынуу программасы жарашдырылып бошала турады. Анга кѳре жууукъ заманлада уллу инвестиция проектлени бир къаууму жашауда бардырылыкъды. Ол а промышленность производствону ѳлчелерин иги кесекге ѳсдюорюге, къошакъ халда мингле бла ишчи жерле къуаргъа онг берликди.
Тырыаузуу вольфрам-молибден комбинатын жаңгыртуу гъа энчи эс бурулукъду. Бизни бу ниетибизге Россей Федерацияны Президенти В.В.Путин да тухучулукъ этгенди. Федеральный власть органлагъа тийишли буйрукъла берилгенди. Энди ол оную толтурулууча этерге керекди.
Бусагъатда «Терекалмаз» предпритияда чыгъарылган продукцияны ѳлчелерин кѳбейтуу эмда ассортиментин кенгертиу жаны бла амалла излене турадыла. Аллаи онг чыкъганлай, жер байлыкъланы излеуде, аланы къазыуда керек болгъан тыш къыраллы изделияланы бла инструментлени кесибизникиле бла алышындырыргъа къолдан келликди. Башха да бир къауум промышленность предпритияла бла байламла да шарт проектле эмда муратла бардыла.

Ахыры 2-чи, 3-чю бетледеди.

**О.С.Калашниковагъа
«Къабарты-Малкъар
Республиканы сыйлы
журналисти» деген ат атауну
юсюнден
Къабарты-Малкъар
Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

Профессионал ишинде жетишимле болдургъаны эмда кѳп жылланы ахшы урунганы ючюн **Калашникова Ольга Сергеевнагъа** - чекленген жууалпылыгы болган «Интерфакс-Юг» информация агентствону обществону энчи корреспондентине - «Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы журналисти» деген ат атаргъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан Ю. КОКОВ
Нальчик шахар, 2014 жылда
8-чи октябрде, №192-УГ

**Къабарты-Малкъар
Республиканы къырал
властыны толтуруучу
органыны келечисине Россей Фе-
дерацияны Федеральний
Жыйылууу Федерация
Советини членини полномочияла-
рын беруно юсюнден
Къабарты-Малкъар
Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

«Россей Федерацияны Федеральний Жыйылууу Федерация Советини къурауну низамыны юсюнден» Федеральний законнга эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «о» пунктна тийишлиликде бегим этеме:

1. Къабарты-Малкъар Республиканы къырал властыны толтуруучу органыны келечиси **Канок Арсен Башировиче** Россей Федерацияны Федеральний Жыйылууу Федерация Советини членини полномочияларын берирге.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

**Къабарты-Малкъар
Республиканы Башчысы Ю. КОКОВ**
Нальчик шахар, 2014 жылда
10-чу октябрде, №194-УГ

**Къабарты-Малкъар
Республиканы Башчысыны
Администрациясыны
Таматасыны юсюнден
Къабарты-Малкъар
Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. **Битоков Владимир Михайловични** алгъынны къуллугъундан эркин этип, Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясыны Таматасына салыргъа.
 2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.
- Къабарты-Малкъар
Республиканы Башчысы Ю. КОКОВ**
Нальчик шахар, 2014 жылда
10-чу октябрде, №196-УГ

**Билдириу
КъМР-ни Парламентини
депутатларыны эслерине**

2014 жылда 11-чи октябрде КъМР-ни Парламентини юйюнде Къабарты-Малкъар Республиканы законла чыгъаруучу баш органыны кезиуонден алгъа чакъырлган жыйылуу боллукъду. Ол 11 сагъатда башланырыкъды.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

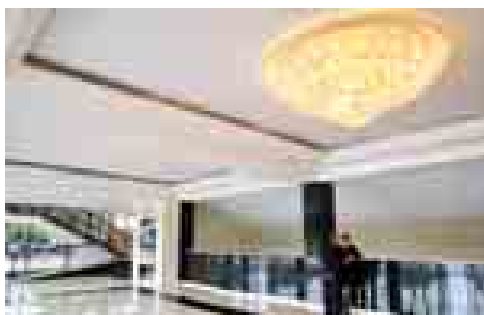
Къарау

Музыка театр кезиулю сезонун жаңгыртылган мекамда ачарыкъды

17-чи октябрде Музыка театр кесини кезиулю сезонун Къабарты-Малкъарны искусстволарыны усталарыны уллу концерти бла башларыкъды. Анга симфония оркестрни хору, балетни артистлери да къатышырыкъдыла.

Ол керти окуна къууанчыла да, магъаналы да ишди. Актѳрла, ишлер онглары болмай, юч жылны ичинде чыгъармачылыкъ бла толукъ кючлери бла кюрешалмагъандыла. Быйыл июнда Юрий Кокков театрда болгандан сора къурулушчула олсагъат ишни къолгъа алгъандыла.

Тюнене уа КъМР-ни Башчысы Юрий Кокков Музыка театрда халны кѳре баргъанды. Юч ай бла жарымны ичинде репетицияла баргъан, башха отуула, холл да тапландырылгандыла, сахна автоматизацияланганды, энди ол жеңил тепдириледи, тѳгерек айланады. Санкт-Петербурдан келген специалистле уа тауушла, чыракъла бла да байламлы аппаратураны бек игисин тохтадыргъандыла. Сахнаны хар зат бла да алай тынгылы жалчытылгъаны бла, экспертле айтаннга кѳре, жалаанда бир ненча шахар

махтаналлыкъды.

Къараучулагъа жаңгы шинтикле салынгандыла, сахнаны жабыулары да алышындырылгандыла. Таза хауа урурча, жылуу келирча да этилгенди. Отдан къоркъуусузлукъ болуруна да къайгырылганды.

КъМР-ни Башчысы вице-премьерни къуллугъун толтургъан Руслан Фировха, культураны министрни къуллугъун толтургъан Мухадин Кумаховха, къурулуш эмда жашау журт-коммунальный молк министрни къуллугъун толтургъан Анзор Тутуковха театрны къуру тышы угъай, Къабарты-Малкъар Россейге къошулганлы 400-жыллыкъны майданына жууукъ мекамланы да жарытынуу, тѳгерек-башны айбатландырынуу тап амалларын табаргъа буюрганды.

Юрий Кокков театрдан чыгып бара туруп, артистлени бир къаууму аны белгли «Мадина» операны премьерасына чакъыргъандыла. Ол ноябрде боллукъду.

**КъМР-ни Башчысыны эмда
Правительствоуну пресс-службасы.**

Жашнатырғыа игилендирге

лингвистика арала кьуарсалса иги болур.

Есюп келген тёлуюню ариу кьылыккы ёсдюрюуден магъаналы эмда огьурлу борчубуз болмагынына мен ишексиме. Аны толтурур ючюн, халккыбызны келир заманына кьайгыртырғанла хар бирибиз да битеу кючюбнозю, хунерлигибизни да ма анга бурургга, биригирге керекбиз. Мен сизни анга чакьырама. Жамаутыбызны бир ниетти этерик да ма олду деп, алай оюмлайма.

Илмуу бла билим бериуну араларында байламлык да кьыйматлы болурча этерге тийишлиди. Аны ючюн а республика бара-барган заманда технолоджианы бла интеллектуал иеликни рынокларында эришалырча, башхаланы озарча магъаналы илму тийишле бардырлык инновация арала кьурану тюзге санайма. Студентлени да окутууну амалларын тюрлендирмесек, вузлада билим бериуну качественосун кётораллык туйюлбюз.

2015 жылда Россей Федерацияны Президенти В.В.Путинни буйругуна тийишлиликде шолкьга дери билим берген урежденилада жерле жетиширча этерге керек болукьду. Бизни борчубуз - билим берген организацилада ырыскы-техника базаны жангыртырғады. Устазлык не заманда да сыйлы эмда хаккы улуу болған усталыкьга саналганлай кьаллыкьды.

Кьабарты-Малкьарда хар жаш адамны хунерлигин кёргозторге, ол санда власть эм управление органланы структураларында ишлерге ону болурга керекди. КьМР-ни Парламентини жаш тёлу палатасыны бла Жаш тёлу правительствону полномочиялары кенгертилдикде, излеу кьыймылда, жамаут ишге кьатышыу (волонтёрлукь эту) да айнытыллыкьдыла. Биз артыкьда билимли эм хунерли жаш адамланы сайлап, аланы кьыралны жаш тёлу политикасы бла байламлы республикалы программалага кьатышдырылыкьбыз, алай бла уа алагьа фахмуларын башларына, кьыралга да жаратырға онг берликбиз.

Быйыл Култураны жылыды. Биз аны бийик даражада бардыр ючюн, кьолубуздан келгенни аймаганьбыз. Музыка театр, А.Шоенцукков атлы театр, башха култура объекте да жангыртылгандыла, Курзалны, Кьулийланы Кьайсын атлы театры ремонтлары бошала турадыла. Биз халккыбызны ниет жаны бла байыкьландыра барууну мадарларын мындан ары да этерикбиз, култура объектеге эс бурлукьбуз. Кьабарты-Малкьарны култура хазнасын сакьлау эмда жангыртуу бизни баш борчларыбыздан бири болғанлай кьалады. Маданият юйле, библиотекала, музейле адеп-кьылыкьга юйретуно эмда жарыкьландырууну араларына айланьрга керекдиле. Култураны магъанасын мен ма былай кереме: бийик даражалы искусстводан бла чыгьармачылыкьдан башлап адеп-кьылыкьга, адамланы бир бирлери бла жарашып жашарга юйретуу.

Республиканы жеринде ёмюрледен бери жашап келген халкьларыны сейрилик миллет култураларын сакьлауно кесими баш борчларымыдан бирине санайма. Ана тиллери, миллет адет-тёреpleri болмасала, кьабартылы, малкьарлы, орусла, башха миллетли адам да кесини инсанлыкьгыны, жаныны бир кесегин тас этерикди. Биз республикада жашаган башха халкьканы да култураларына, адеп-тёрелерине хурмет этерге, ол мурат бла миллет-култура арала бла да бирге ишлеуно тирилтирге борчубуз. Кьабарты-Малкьарны жеринде жашаган халкьканы ниет байлыкьлары сакьланьр, миллет тилле, културала да тенг айныр ючюн, кьолумдан келгенни арыкь туйюлме, аны кесими борчума санайма.

Хурметли коллегаларым!

Право низам эмда жамаут кьоркьуусулукь тийишли даражада болмасала, республиканы айнытыр амал жокьду. Арт заманда право низамны сакьлаучу органла

криминоген болумну игилендируу жаны бла кёп зат этгендиле. Болсада ала оператив болумну тутучулу этуу жаны бла биринчи атламла болгьанларын ангыларга керекбиз. Право низамны сакьлаучу структураларыны ишлерин игилендируу, ол санда алада кьуллукь этгенлени профессионал усталыкьларын кёторуу жаны бла мадарла этерге тошерикди.

Биз да бир жанындан кьарап турмазга, право низамны сакьлаучу структуралага битеу ауурлукьну атарга керек туйюлбюз. Власть эм жер-жерли самоуправление органла, жамаут организациала, граждандардын институтилари ала бла биригип, битеу кючлерин салып, профилактика ишени кьыйматлылыкьтын кёторурге керекди. **Биз жаш тёлубуз амаллыкьчылары сагына тошмез ючюн, битеу болгьан амалларыбызны, формаларыбызны, онгларыбызны да хайырланьрга борчубуз. Экстремизмге кьажау ниет кюрешни системасын илму мурдорда кьуаррга заман болгьанды.**

Коррупцияга кьажау ишени амаллары да тюрлендирмей, ведомстволаны араларында бирге ишлеуно игилендирмей, бу ишде шартлыкьны бла келишиулюкьно жалчьтмай боллукь туйюлду.

Коррупция - ол жамаутны тозуратып барган ууду, аны себелли аны бизни жашаубуздан кьурутурга керекди. Бюгонлюкде криминоген болумну игилендирге бизни битеу онгларыбыз бардыла. Аланы не кьадар толу хайырланьрга керекбиз, граждандарыбызны бла жамаутыбызны кьоркьуусулукьларын жалчьтырға, мамырлыкьны бла ырахатлыкьны сакьларга сие эсек.

Бизге салынган борчланы жетишимли тамамланылуларын жаланда кьырал управленианы бла кьырал секторну ишлерини кьыйматлылыкьларын кёторуу бла жалчьтырға боллукьду. **Власть адамлага тынгыларга, аланы эшитирге да керекди.** Биз властыны бла жамаутны араларында байламлыкьканы мындан ары да кючлендире барлыкьбыз, жер-жерли самоуправленияны битеу формаларын, саулай граждандар обществону да айнытууга себеплик этерикбиз.

Ишибизни не кьадар ачыкь бардырсакь, биз республиканы халкьыны власть органлага ышанылулугьн кёторе барлыкьбыз. Бу ишде асламлы информация органларына таянырга, ала бла байламлыкькы кючлендирге хазырбиз. Журналистлени профессионал усталыкьларына, жууаплыкьларына эмда тюз ниетлиликлерине ышанабыз.

Келир заманда республиканы Башчысыны Администрациясыны, Правительство, министерстволаны бла ведомстволаны, муниципал районланы бла шахар округланы жер-жерли администрацияларыны, кьырал управленианы битеу органларыны структураларын бла штатларын тап халга келтируу жаны бла мадарла мындан ары да этиликдиле.

Бизни борчубуз - властыны битеу органларына да ишлерин жангы даражага жетдирюуду. Социальный магъаналы законопроектлени, республикалы программаланы, халкьга магъаналы битеу оюулары жамаут сюзген төрени кенгерте барлыкьбыз. Бу ишде Парламентни депутатлары бла хайырлы байламлыкьлага бла бирге ишлеуге бек ышанама.

Багьалы шухьал!

Бизни барыбызны да муратыбыз бирди - республикабызны жашнатырға эмда аны халкьыны жашау кьолайлыкьтын ёсдюрюрге. Анга жетер ючюн, биз барыбыз да бютон уллу келишюлюкде, болгьан билимбизни, кючюбнозю, кьаруубузну, хунерлигибизни да аямалы ишлерге керекбиз. Жаланда ма алай бла жалчьталлыкькыбыз Кьабарты-Малкьарыбызга ырахатлы келир заманы, жаланда ма ол заманда кертичи болаллыкьбыз адамланы ышанылулукьларына.

Парламент

Магъаналы вопросла сюзюллукьдуле

10-чу октябрьде КьМР-ни законла чыгьаруучу баш органыны президиумну кезиуонден алгьа чакьырылган жыйылуу болгьанды. Аны ача, Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини Председатели Татьяна Егорова КьМР-ни Конституциясыны 81-чи статьясыны «а» пунктна тийишлиликде Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысы Юрий Коков Кьабарты-Малкьар Республиканы Правительствосуно Председателин кьулуугуна Мусукланы Тахирни жашы Алийни кандидатурасын кёрпозтгенини юсюнден билдиргенди.

-Андан сора да,-дегенди ол,- жюрюютлоп турган законодательствога кёре Россей Федерацияны субъектини кьырал властыны законла чыгьаруучу органыны келечисине Федерация Советни членини полномочияларын бериуну юсюнден онуун Парламентни жангы кьаууму биринчи жыйылууун бардырган кюнден башлап бир айны ичине чыгьарырга керекди. Дагьыда Контроль-эсеплеучо палатаны председатели кьуллугьундан болжалындан алгьа эркин этилген заманда, ол кьуллукьга кандидатлагыла Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини кьарауна бу ведомствону алгьынны башчысы иштен эркин этилген кюнден башлап бир айны ичине кёргозтоледиле. КьМР-ни Конституциясыны 81-чи статьясыны «3» пунктна тийишлиликде КьМР-ни Башчысы КьМР-ни Контроль-эсеплеучо палатасыны председателини кьуллугьуна Марияш Ирина Евгеньеваны кандидатурасын кёргозтгенди.

Алай билдирюле этип бошагьандан сора КьМР-ни Парламентини Председатели ол кандидатураланы сюзер ючюн, КьМР-ни Парламентини жыйылууун кезиуонден алгьа чакьырырга эмда аны 2014 жылда 11-чи октябрьде 11 сагытта Парламентни юйонде бардыррга кереклисин айтханды.

Депутатла республикалы законопроектлени бир-бирлерине да кьарагьандыла: «Кьабарты-Малкьар Республиканы 2014 жылга эмда 2015, 2016 жылланы план кези-

уюне республикалы бюджетини юсюнден» КьМР-ни Законна тюзетиуле кийириуну юсюнден», «Кьабарты-Малкьар Республиканы Административ право бузукьлукьканы кодексине тюзетиуле кийириуну юсюнден».

Жыйылууда дагьыда РФ-ни башха субъектлерини РФ-ни Жашау журтла эмда Шахарда кьурулушу бардыруу жаны бла кодексине тюзетиуле кийируу бла байламлы болган законодательный башламчылыкьла, Мурманск областны Думасыны Россей Федерацияны Правительствосуно Председатели Д.А.Медведевге Россей Федерацияны субъектлерини кьырал власть органларына жылуу ючюн хакьны тергеуно амалын сайларга эркинлик берилирини юсюнден обращениясы сюзюлгендиле.

Дагьыда бир обращенияны кьыбал кёргендиле депутатла. Анда Россей Федерацияны Саулукь сакьлау министерствосу битеулю эм профессионал, дагьыда бийик билим берген организацилада окугьуанланы саулукуларын профилактика халда тинтиуну жорукьларын тап халга келтирсе, иги боллукь эди деп айтылады. Ол наркотиклени эмда адамны акьылын терсине айландыргьан башха затланы хайырлангьанды не кьадар терк ачыкьлар ючюн керекди.

Битеу сюзюлген вопрослага кёре КьМР-ни Парламентини президиуму тийишли оноула чыгьарганды.

КьМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Жетишим

Мустафаланы Магомед - эм иги врачланы санында

Нальчикде республикалы клиника больницаны сакьал-бет хирургия бёлуюню башчысы, РФ-ни сыйлы врачы, профессор Мустафаланы Шабазны жашы Магомед, «Бу жылыны эм иги врачы» деген Битеу-россей конкурсуно энчи номинациясында хорлап, экинчи жерни алгьанды. «Саулауу бла байламлы кьууанчы иш Москвада «Россия» кьырал концерт залда ётгенди», - деп билдиргендиле КьМР-ни Саулукь сакьлау министерствосуно пресс-службасындан.

Конкурсу даражасы жылдан-жылга ёсе баргьанын РФ-ни саулуку сакьлау министри Вероника Скворцова: «Анга чынтыгы усталаны, коллегаларыны, пациентлерини да махтауларына тийишлилиги, ишлерине кюч-кьарууларын аймай бергенлени чакьырабыз», - деген сёлери бла белгилегенди. Ызы бла айырмалы врачла дипломла бла саугьалангьандыла эм ача премияла кьоллу да болгьандыла. Саулай Шимал Кавказдан бу конкурса жаланда Мустафа улу чакьырылган эди.

Эсигизге салыйкь, Мустафаланы Шабазны жашы Магомед 300 чакьлы илму иш басмалагьанды. Аны башламчы-

лыкьгы бла 12 методика пособие эмда эки монография чыкьгьандыла. Кесини да юч патенти барды. Магомедни илму ишлери кьыралыбызны стоматология эм сакьал-бет хирургиясыны тарыхында белгли жерлени аладыла. Ол таматалыкь этип 24 врач, уста специалистле болуп, Россейде, тыш кьыраллада да хирургла болуп урунадыла. Онбеш врач а медицина илмуланы кандидатларыдыла. Ол РФ-ни эм КьМР-ни сыйлы врачды, РФ-ни Саулукь сакьлау министерствосуно сыйлы грамотасы бла да саугьалангьанды.

Бюгонлюкде Мустафа улу бир докторантха, сегиз аспирантха эмда сагы-нылган хирургияны кафедрасыны эки соискателине илму жаны бла башчылыкь этеди. Ол белгли жамаут иш бла да кюрешеди. РФ-ни Саулукь сакьлау министерствосуно кьауум эксперт советлерини кьауумларына киреди. Кьабарты-Малкьарны профиллы министерствосуна баш специалисти, пластика хирургуу да олду.

УЛБШЛАНЫ Мурат.

СУРАТДА: (ортада) Мустафаланы Магомед.

КУЛЬТУРАНЫ ЖЫЛЫ

Халкыны, республикасыны да тарыхы - киноларында

Атталаны Мухажирни жашы Анатолий, малкяр халкыны биринчи кинооператору, режиссёр, сценаристи, миллетини тарыхын белгили этер ючюн, кьолундан келгенича кюрешгенледенди. Аны фильмлери бла сюжетлери республикабызны, халкыбызны да магъаналы кезиулерини, белгили адамларыны юслеринден хапарлайдыла. Бу статьяда алааны бир кьауумуна эс бурлукьбуз.

Биринчиле

Анатолий 1932 жылда Огъары Малкярны Мухол элинде тууганды. Аны атасы бла анасы да сайлаган усталыкларында биринчиле болгандыла. Мухажир устас эди. Хасанияда сабий окьутур адам жетишмегенде, юйюрю бла ары кьчгенди. Анасы Балла да заводда ишлеген таулу тишируладан биринчи эди. Аны себепли жашлары Анатолий да ары дери халкыбызда киши билмеген усталыкны сайлаганы сейир кьорюмейди. Жаланда былайда айтыргъа керекбиз, анга ол сиймеклик сюрюн жыллада башха таулу сабийле бла кинолага кьарай туруп келгенди.

Жаш Кьазахстанда кинотехникумну бошаганды. Миллети да бирге тууган жерине кьайтхандан сора оператор болуп ишлер умутлу эди. Ол жыллада жангы ачыла башлаган телестудиягъа барады. Анга уа, ышанмай: «Сен ишлеялыкь тийюлсе», - дейдиле, бизни халкьда ары дери профессионал операторла болмагъанын кьезюне туту.

«Жокь эсе, боллукьду», - дейди да, Анатолий Москвадагы ВГИК-ге киреди. Анда операторгъа окьуганлыкьгъа, сценаристлени, режиссёрланы дерслерине да жюрюп, ол усталыкьладан да хапарлы болганды. Алай бла Атта улу артада республикада телевиденияны, киноискусствону да айныууна уллу кьошумчулукь этгенди. Ол КьМР-ни, РФ-ни Кинематографистлерини союзларыны члениди, КьМР-ни Кьырал саугъасыны лауреатыды.

Поэтге атап

Биз озган ёмюрюне юсюнден хапарлы эсек, китапладан, эсгериуелден, суратладан, режиссёрла, операторла албан плёнкаладан билебиз. Бу жаны бла Атталаны Анатолийни уллу кьыйынына багъа берген тынч тийюлдо. Сёз ючюн, аны «Кьайсын» бла «Осуат» деген фильмлерине кьарасакь, битеу дунягъа белгили поэтибизни кьеребиз. «Кьулийланы Кьайсыны юсюнден не жангы сёз айтыргъа боллукьду?» - дейбиз. Алай, хар кимни кеси Кьайсыны болганыча, Анатолий да ёз поэтин ачыкьлайды.

Асламында биз аны жарык чакьларын, чыгъармачылыкь бла кюрешмеген кезиуюн, юби-

лей кюнлеринде насыплы сагъатларын кьеребиз. Аны огьурлулугьу, ачыкь юреклилиги кьезге урунмай кьалмайды. Алай «жашау – ёрлеудю» деген Кьулий улуна хар кюню чууакь, жарыкь болуп турмагъанын, аны ахыр жолгъа ашыргъанларын да режиссёр, оператор Атта улу кинону кючю бла ачыкьлайды.

Ол фильмде Кьайсын устазларына санагъан таулары сыфатларына терк – терк кьайтады, алааны ариуулукьларын дагьыда

лай нек турасыз?» - дейди. Ол насыплыладанды. Кьулий улуна кьысха таныгъанды да. Жарсыугъа, мен, мени телюм, ызыбыздан келгенле закый поэтибиз бла жашауда тубешмегенбиз. Биз Атталаны Анатолийни, дагьыда башха режиссёрланы, суратчылары хайырларындан билебиз Кьайсынны бет сыфатын. Ала аны заманында плёнкагъа алдырмасала, бююнлюкьде ким айталлыкь эди: «Мен поэтни танийма», - деп...

Кьыйматлы фильмле

Кертиди, Атта улуна чыгъармачылыгында биз ары дери билмеген темаланы, болумланы юслеринден биринчи кере эшитмейбиз, ол киноискусствода бир тюрлю жангы амалла изалемейди. Алай автор белгини хайыры бла (сёз ючюн, башынды сагьынган кьарны юзюлгени) кесини ёз оюмун айта биледи, муратына жетеди. Аны «Клеймо на скале» эм «Ярость и мольба» деген фильмлери аллайладандыла. Алада сёз таулу халкьгъа этилген зарауатлыкьны юсюнден барады.

Биринчисинде, 1942 жылда Малкяр ауузунда болган кьужур ишлеге кьайтады автор.

Анда совет аскерле Саутуда бла Глашлада этген мурдарлыкьны юсюнден ол артыкьлыкьны сынагъанла хапарлайдыла, режиссёр эсгериуелени, документлени, суратланы хайырланады. Кьысха айтханда, «Клеймо на скале» документли фильмди.

Биз ол ишлени юслеринден ал жыллада аз-маз эшите турган эсек да, кьыралда, андан тышында да билмегендиле. Андан керекдиле быллай чыгъармала: малкярлыланы сынагъан азапларын башхала да билирча, энтта да быллай кюйсюзлюк дагьыда кьайтарылып этилмеэча. Анатолий бу иши ючюн 1998 жылда КьМР-ни Кьырал саугъасына тийишли болганды.

Бу фильмни сценарийинде быллай сёзле бардыла: «Мал-

ратларын юзмегенледенди. Аны жазылып, алай салынмай турган сценарийлерини санын айтхан да кьыйынды. Юч жыл мындан алгъа мен аланы окьуп чыкьгъан эдим. Жазгъанларыны темасы кенгди, ол фантастика амалны, таурухланы да хайырланады, Улу Ата журт урушха бла замансыз кетген белгили уланларыбызгъа да бурады эсин. Аланы санында артыкьда жюрегиме жетген экиси болганды.

Тюзлюкню жокьлай

Биринчисини аты «Состязание» деп алайды. Автор аны урушда концлагерьде жоюлгъанлагъа атаганды. Сценарийде да иш анда барады. Ары тюшген жавказлы жашла не-

кьар аузунда кьужур ишле сюрюнню аллында репетиция эдиле». Ол сёз театр бла байламлыды, бир суратны кьайтаргъан деген магъананы тутуады. Республиканы, кьыралны да башчылары 1944 жылда келлик кьчгюнчюлюкге быллай тюрлю хазырлангандыла. Ол кезиуге артыкь эс бура, Анатолий «Ярость и мольба» деген фильмни салганды. Анда сёз малкярлыла ны бла кьарачайлыланы юслеринденди.

Автор, мында халкьыбызны азап жолун ачыкьлап, сора тууган журтуна кьайтханын айтады. Мында аякь тиреп, жангы жашау кьурагъанын кьоргюзюп, аны болдургъан жетишмлерин да ачыкьлайды. Жашауну, тарыхны да акь – кьара, аманлыкь – игилик деген философия ангьлауларын, халкьны да аллай кезиулерин туура этеди.

Баш магъанасы уа мынга келеди: кьарачай – малкяр халкь, киши жеринде кьыйылыкьлагъа баш уруп кьыймай, артха кьайтырына ийнаныуун тас этмей, ол мураты бергенди анга кюч – кьарыуу. Атта улу фильмлерин белгили адамлагъа кьоргюзтгенди, алагъа кьэле сейир этип кьарагъандыла. «Золотой кентавр» атлы Х кинофестивальда Атталаны Анатолийни «Ярость и мольба» деген иши сыйлы саугъагъа тийишли болганды.

Салынмагъан сценарийлери

Анатолий, дайым да сийген ишини юсюнден сагьыш этип, кьуру аны бла байламлы му-

мислиле бла ат чарих кьурагъа кьеллендиле. Анда хорласала, ала азат боллукь эдиле. Ачдан, жалангачдан кьыйналгъан жашла жауларын хорлайдыла. Ала уа, берген сёзлерине кьарамай, тутмакьланы барын да кьырадыла.

Муну ахыры насыплы бошласа, ол урушну кюйсюзлюкюне келишмей кьаллыкь эди. Бир жаны бла уа: «Алай болургъа нек жарамайды? Офицерле берген сёзлерине кертичи нек болмайдыла?» - деп бизни кьаныбыз кьайнайды. Мында мамыр жашауда, адамланы араларында законла угъай, тутмакьла бла алагъа сийгенлерича кьарагъан малгьунланы араларында энчи жорукьла кюч аладыла.

Аны бла автор урушну кюйсюзлюкюне, анда башха тюрлю законлагъа бойсунганларын, кьарыууну аллында не заманда да кьарыусуз терс болганын ачыкьлайды. Бир адамны кьадары бла концлагерьде азап сынагъанланы ачы кьадарларын да кьоргюзтеди Атта улу «Состязание» деген сценарийинде.

Малкяр халкьны тарыхында Будайланы Азретни Улуу Ата журт урушну кезиуонде замансыз жоюлгъаны белгисиз бетлеринден бириди. Анатолий аны кьадарына да сансыз кьараялмагъанды. Анга жоралап, «Память сердца» деген сценарийи жазылып турады. Поэтни юйдегиси сау кьадарда, аны кьызлары да кьатышырларын сийгенди автор. Жарсыугъа, режиссёр бу муратына жеталмагъанды.

ТУРНИР

Сынаула, жарыкъ сезимле, саугъала

Краснодар крайны Анапа шахарында РФ-ни Билим бериу эм илму министерствосуну «Смена» атлы федеральный сабий билим бериу – саулукъ кючлеу арасында «Президент эришуле» деген Битеуроссей спорт турнир бардырылганды. Ала жаш адамлары физкультура бла төрели халда кюреширге келлендири муратда алгъа муниципал эм республика даражалда ётдюрюлгендиле, алада хорлагъанла а, арта команда кырап, финалгъа кыатышандыла.

Алай бла «Сменагъа» кыралны 54 регионундан школчула келгендиле. Аланы араларында Кыбарты-Малкърардан Тырнауузну бешинчи номерли гимназиясы тогузунчу классыны окуучулары да болгандыла. Ала республикалы даражада барында да кючлю эдиле. Эришулени юсюнден айта, командабызны келечиси физкультурдан устаз Наталья Початкова араны тийресинде шендогюлю из-

лемлеге келишген тынгылы стадион болганын, спорт фестивалны ачылууу жарыкъ, заууклу кыралганын билдиргенди.

Хар командагъа оналты адам киргенди: сегиз жаш бла аллай бир кызы. Ала спорт эришуледен алгъа кеслерин теория конкурса бла музыка-художестволу композицияны хазырлауда сынагъандыла, спортну бла олимпиада кымылдауу юсюнден билимлерин кёргозгендиле.

Жерлешлирибиз асламысында спорт эришуледе жетишимли болгандыла. Жангы да жангы хауа болумлагъа юйренирге заман жетмегени ючюн эстафетада арта квалгандыла.

Белгилеп Этезланы Альбертни юсюнден айтыргъа боллукъду. Ол энчи зачётда 864 адам кыатышхан эришуде онбиринчи жерни алганды. Теория конкурса тырнауузчулагъа финалгъа тюшерге бир неча балл жетмегенди, чыгъармачы-

лыкъ кезиуде да ала алгъа чыгъалмагъандыла. Алай Наталья Початкова белгилегенича, сабийле хорлар ючюн кыаруларын аймагъандыла, ала кытмагъанларыны сылтауу а хазырларгъа тийишлисича онгла болмагъанындады.

Конкурсла битеу да экиыйыкны ичинде бардырылгандыла, сабийлеге солургъа да заман берилгенди, волейбол, гитче-футбол, баскетбол ойнаргъа онгла кыралгъан эдиле. Суйгенле уа жоэген да этгендиле. Алай тырнауузчуланы араларында ахыргыны сайлагъанла аз эдиле. Ол да сейиртойюлдо: бассейн шахарда эрттеден бери да ишлемейди, юйренирге энчи оборудованыясы бла кёл жокъду.

Къонаклагъа концерт да кёргозтюлгенди. Кыралны башха-башха жерлеринде чыгъармачылыкъ кырауула тепсеулерни, жыллары бла спорт фестивалгъа кыуат бергендиле. Окуучула фильмлеге кырагъандыла,

«Спорт наркотиклеге кыажакъ» деген мероприятыгъа кыатышандыла.

Анапада тургъан заманын эсгере, эм кёл очко алгъан гимназиячы Камила Хаткова кыалай эришенини, жангы тентге тапханыны юсюнден айтханды: «Республикалы кезиуде биз аушигерчи окуучула бла шухъ болгъанбыз, ахырында ала бла айырылыргыбыз келмегенлей да тургъанбыз. «Сменада» да Север Кавказны бирси регионларындан окуучула бла танышханбыз».

Жерлешлирибиз барысы да «Президент эришулеге» кыатышханларына шагъатлыкъ этген кыагытла алгъандыла, ёрге жанла, беисболкала, эсде кыалыра белгиле бла саугъалангандыла. Ала ары барыргъа болушукъ этгенлери ючюн ата-аналары, гимназияны директору Моллаланы Фатимагъа ыразылыкъларын билдиредиле.

Анатолий ТЕМИРОВ.

ЮБИЛЕЙ

Рольлары ойнамагъанды, ол ала бла жашагъан этгенди

Бу кюнледе РСФСР-ни сыйлы артисти Савелий Крамарова сексен жыл толлукъ эди. Ол бизни эсибизде совет заманлада салынган комедиялада кючлюю сыфатла кырагъан фахмулу актёрча квалганды. Сёз ючюн, «Ребята с нашего двора» фильмде Васька Ржавыйны, «Джентельмены удачи» кинолентада Косойну, «Иван Васильевич меняет профессию» комедияда дьяк Феофанни, «Афоняда» Егызаны хар бирибиз да билебиз, кыатлап кырагъанлай да турабыз.

Сталин репрессиялада жоюлган атасын жаш хазна танымагъанды, анасы уа анга онбеш жыл толганды ёлгенди. Алай бла Савелийни ата кыарындашы ёсдюргенди. Школну тауусхандан сора ол, театр институтха киралмай, Москваны лесотехника институтуна тюшеди. Анда чыгъармачылыкъ ара салгъан спектакльде чыкыгъанды биринчи кере сахнагъа да.

Ол заманлада окуна биле эди жашны кючлюге, чамгъа уста болганы. Алай кылыгыны бу жаны анга хайырдан эсе хата кёбюрек келтиргенди. Нек дегенде жашка клоун, шут деп кыойган болмаса, атын хазна айтмагъандыла. Алай болгъанлыкыгъа, искусствогъа соймеклиги жашуу чурумланы хорлап, 1969 жылда ГИТИС – ни тауусанды. Андан сора 1982 жылда кыралдан кёчгюнчюге дери ол, А. Пушкин атлы драма театрдан ишлеп, кинода да аслам жигитлени сыфатларын кырагъанды.

Аны уллу экранлада биринчи кере режиссёр А. Салтыков салгъан кинолентада кёргенбиз. Актёр хулиганланы, акъылдан жартыракъ, тапсызыракъ халлы адамланы сыфатларын аламан кырагъанды. Ол рольла бир бирлерине ушагъанлыкыгъа, быланы Крамаров кёлгъа алса, ала энчи кёрюнгендиле.

Ол ойнагъан магъаналы эпизодланы саны алтмышдан артыкъ болгъанлыкыгъа, кырауучула аланы жигитлерини атларын кёлден билгендиле, сёзлерин а афоризмлеча жюрютгендиле. Киноматографны тарыхында «Новые приключения неуловимых» кинолентада ол ойнагъан солдатны «А вдоль дороги мёртвые с косами стояли. И тишина.» дегени ёмюрлеге квалгъанды. Сейир кёзо бла ары – бери кырап, бетинде да бир сезим неда тебун эсленмей шыбырагъаныны фильминде ол такыйкъларын кючлейди, бу сёзлеге терен магъана бере.

1971 жылда актёр «Двенадцать стульев» деген комедияда бир кёзю болмагъан шахматисти ойнайды. Мында ол жигитини сыфатын кырагъанда гротеск амалны толду хайыранганды, кырауучу Остап Бендерни кылыгынын, аны бла тенгешдирип, бютюн бек ангылайды.

Артист кинода рольлагъа чакырыла бек суйгенди, алай ол аны чыгъармачылыкъ жаны бла артыкъ ёхтемленирмегенди. Нек дегенде режиссёрла сьёмка калада зукулугъун (косоглазие) хайыраныргъа излегендиле. Кёлле аны драма рольлагъа келишмезлик сунуп кыойгъанлары актёрну жанын кыйнагъанды.

Гайдаины «Джентельмены удачи» фильминде Косойну нечик аламан сыфатлагъанды Крамаров. Кыалай бир жашырын ирония, аны бла бирге уа трагизм барды бу жигитини кылыгында. Федя Ермаковну «Кто же его посадит, он же памятник!» деген халкыны ауузунда бюгонлюкде да сакъланады.

Савелий Викторовични Израильге кёчюп кетген ата кыарындашы ауругъанда уа, ол ары кетерге излеиди, алай анга виза бермейдиле. Режиссёрла уа, бюгон – тамбла кетерикди деп, хазна сьёмкалагъа чакырмагъандыла. СССР-де ахыр иши «Новые приключения капитана Врунгеля» кинолентада Гаррини ролю болгъанды.

Ол мындан кёченинден сора, аны атын справочникледен кыырып, ол кыатышхан киноленталаны

хазна кёргозтмей тургъандыла. Америкада актёр сынамын тас этмей, ондан артыкъ фильмде кёргозтгенди фахмулун. Шварценеггер, Сталлоне бла бирге ишлеген кезиулеринде сьёмка кюнюне 5000 доллар алгъаны да белгиледи.

Алай бла ол Лос-Анджелесден узакъ болмай юй кёллю, ызы бла ююрлю да болганды. Арта 1993 жылда актёр кесини эмигрант сезимлерин «Настя» атлы художестволу фильмде баймларныкыды.

Узакъда Крамаров туугъан жерине термилгени себепли, гитче гонорарчыкыгъа да кыарамай, Россейде М. Кохшеновну «Русский бизнес» кинолентасыны сьёмкаларына кыатышханды. Ол бу ролюнда ойнагъан угъай, жигити бла жашайды. Трагикомедияда аны чам фахмул жаны кючю, кыарууу бла ачыкъланганды. Кёлле Савелий Викторовични кёзлерин тап халгъа келтирир ючюн операцияны бош эттиргенди дегенлерине, бу иши бла ол чуруму болмагъанлыкыгъа, кырауучуу кёлун алалыгынын кёргозтгенди.

1995 жылда Савелий Крамаров инсульт болуп Сан – Францискону клиникаларыны биринде дуниясын алышыдыргъанды. «Кинода кёбюсюнде жуликлени, ичгичилени, терен акъыллары болмагъанланы ойнагъанма. Андан болур мени кыайда да жууукъ адамларча кёргенлери» - деген сёзлери уа аны битеу жашуу эм чыгъармачылыкъ жолларын ачыкъ баямлайдыла.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат.

Мадарла

Къоркыуусулукъну жалчыта

КъМР-де МВД-ны Жолда жюрюню къоркыуусулугъуну кырал инспекциясы аварияланы азайтууу комплекс мадарларын бардырып тургъаныны хайырындан республиканы жеринде ол жаны бла жарыуу ишлени битеу тюрюлерини кёрюмдолери биле-биле ачыгъандыла. Тинтиулени кезиунде ачыкъланганына кёре, жол-транспорт кыйынлыкъла асламысында бараз, байрэм эм шабат кюнледе боладыла. Алада ёлгенлени, уллу кыауу тапханы асламысы ичги ичип рульгъа олтургъанланы хатарларынды.

Ол тюрю кыйынлыкъла не кыадар аз болур ючюн, КъМР-де ич ишлени министрени буйругъуу бла 2014 жылда октябрь айны ахырына дери республикада жолда жюрюню къоркыуусулугъун жалчытууу профилактика мадарлары бардырылгъанлай турлукъдула. Сёз ючюн, 10-чу, 25-чи, 31-чи октябрьде ол тюрю мадарла «Бахус эркинликис водитель» деген ат бла бардырылыкъыдыла. Ол демеклик автотранспорт жюрютгенлени арасында кеф водителе, эркинликлери сыйыргъанла не кыадар аз болурларына кыагырыуду.

15-чи октябрьде уа авариягъа кыажу мадарла «Къоркыуусулукъну бел бауларын хайырларыгъа уллу кёллю болмайкы», 28-чи октябрьде да ала «жауу адамла ётуучо жерле» деп бардырылыкъыдыла.

Законсуз бизнес

Ахчагъа ойнаучу клубла жабылгъандыла

Кыбарты-Малкърарны полициясы оператив излеу ишлени кезиунде республиканы жеринде жашырын ишлеген, ахчагъа ойнагъан беш клубну жапханды. Аладан 18 ойнаучу автомат, 12 системалы блокка эм 12 монитор сыйырылгандыла.

Законсуз бизнесни кырагъанла кимле болгъанлары тохташдырылганды эмда ала административ жууапха тартылгандыла.

КъМР-де МВД-ны пресс-службасы.

Наркотикле

Къара тенгизден келтирилген уу

Бахсан район суд Р. Кокхова РФ-ни Уголовный кодексини 228-чи статьясыны 2-чи кесегине кёре (наркотиклени таможна чекден законсуз ётдюргени ючюн) эм ол статьяны 1-чи кесегине тийишлиликде (законсуз сатыу-алуу, сакълау) оную этгенди.

Сюдде тохташдырылганына кёре, Р. Кокхов 2013 жылда декабрьде автомашина бла Абхазиягъа баргъанды эм Гагры шахарны кыатында тохтап, алайда кеси алына ёсген кендири башларын жыйганды. Аланы чекден жашырын ётдюргенди, юйюне келтиргенди, кеси хайырларыгъа мурат этгенди.

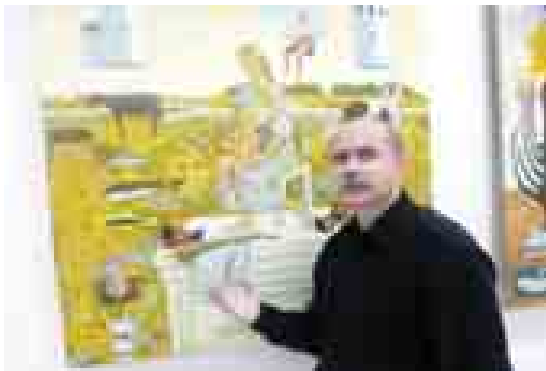
Ары дери да уллу аманлыкъ ишлери ючюн ол, оч кере тутулуп, тутмакдан чыкыгъанын эсе алып, суд ол кыаты низамлы колонияда турурун тийишли кёргенди.

Россейни Наркоконтролюну федеральный службасыны КъМР-де Управлениясы республиканы битеу граждандарындан ала кече-кюн да тохтаууу ишлеген ышанулукуну телефонларына (8(8662) 49-21-05, 8 800 1070707) селешлирлер эм законсуз наркотикле сатханыланы, наркотиклери болгъан битимле себилген эмда ала кеслери алларына ёсген жерлени юслеринден билген шартларын айттырларын тилейди.

Бизни корр.

Кёрмюч

Суратлау искусстволары музейинде Владимир Марченкону 55-жылгына аталган энчи кёрмюч ачылганды. Ол бизни республикада сюрреализм стильде жазган художникледенди. Махкемени ючюнчю залында уа Владимирни башха тюрлю ишлерин да кёрлюкбюз. Ала жарык тюрсюнлери, философия мағаналары бла да кыраучуну сансыз кыюмгандыла.

деген ишине буруп, былай хпарлаганды:

- Биринчи кере Санкт-Петербургда барганында, күн бир эриши болуп, шахар кеси да кёксюдюм кёрюнюп, ахырысы бла да жаратмай кетген эдим. Экинчи кере барып кыайтхандан сора тууганды бу чыгарма.

Анда биз Россейни, Американы, Германияны, Францияны кырал башчыларын кёребиз. Ала шахмат төртгюлде сюеледиле. Аны бла художник политика шахмат оюн болганын, анда акыл, сынау, тёзюм да кереклигин айтады. Марченкону ишлерине кырай, мени сейирге кылдырган а ол кыатышлыкда композициясын кыалай тюрлю кыраганды. Аны бийик математика, шахматла бла тенглешдире. Бу оюмуу анга билдиренимде, ол аны бла ыразылгынын айта, ол тынч болмаганын да белгилейди.

Владимир Яковлевични бу алтынчи кёрмючюдо. Ол юбилейи бла байламлы болганы себепли КъМР-ни культура министри Мухадин Кумахов, Художниклени союзуну башчысы Геннадий Темирканов, коллегалары, кыраучула да алгышлагандыла, мындан ары да жетишимле тежегендиле. Суратчыны аты бла РФ-ни Художниклерини союзундан келген алгышлау кыагытны оккуп, Темирканов анга ол органы Сыйлы грамотасын да бергенди.

Юбиляр ары келгенлени барына, кёрмючю хазырларга болушханлагга да жүрек ыразылгынын билдиргенди.

САРАККУЛАНЫ Асият.
Суратланы автор алганды.

Кыошакъ онгла

Карагачда – жангы спорт комплекс

Бу күнледе Кыабарты-Малкыарны Карагач элинде жаш адамла кыол тойюш бла профессионал халда кюрешалырча спорт комплекс ишлеп башлаганды. Аны кыуанчлы халда ачылыуна республиканы спорт министрине орунбасары Хачим Мамхегов, тренерле, спортчула да кыатышхандыла.

Ол, аланы алгышлай, жетишимли болурларын тежегенди эм ведомство кесини жанындан залны инвентарь бла жалчытырга болушлукъ этеригин айтханды. Кертиси бла да, жылдан-жылга кыол тойюш бла кюреширге сюйгенлени саны ёсе барады.

Быйылдан башлаб а бизде ол спортну олимпиада тюрюлерини бла тенг айнытыллыклары санына киргенди. Алай бла энди Карагачда сынамылы тренер Рустам Гудовда күн сайын отузга жууукъ адам жарау эталлыкдыла, деп билдиргенди КъМР-ни Спорт министрствосуну пресс-службасында.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Грек-рим тутушуу

Майгалла бла кыайтхандыла

Совет Союзу жигити Н.Ф. Лобырнини хурметине жораланып Челябинскде грек-рим тутушудан Битеуроссей фестивалъ ётгенди. Бизден анга Элбрус районну спортчулары Текуланы Альберт бла Хажиланы Ислам кыатышхандыла.

Экиси да кеслерини ауурлукларында кюмош майдаллагга тийишли болуп кыайтхандыла. Ала Этезеланы Хусейде эм Балаланы Ханайиде жарау этедиле.
ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

Сайлаган жолуна кертиси

Сюрреализмде белгиле испанлы художник Сальвадор Дали ишлегени себепли ол сёз аны бла байламлы болуп кыалганыча кёронеди. Марченко искусствого, жашауга кесини кёз кыарамын тюрлендирмей келеди. Аны суратлары бла биринчи кере танышхан, аланы бир тюрлю кыатышлыкларын

ангыламай, кёлю кыачарга да боллукъду.

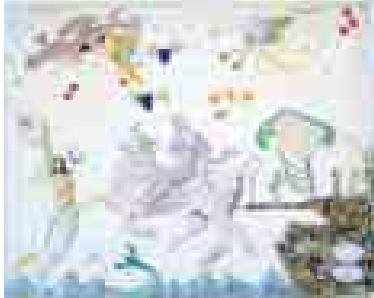
Кертиси, «Афродита», «Похищение Европы», «Материнство» деген эм башха ишлерини мағаналарына тюрюнюн ючюн, битеудуния тарыхны, динлени тарыхларын, бурунну Грецияны мифлерин да билдире керекди. Художник сюжетлени

асламысы, аладан алады.

Аны бла кысыха ушагыбызда: «Алгга кёз аллынга бир тюрлю суратмы огъесе сюжетми келеди?»- деп сорганма. Ол алгга сюжет келгенин, сора, аны бла байламлы суратла этип, кёп кюрешгенин айтханды. Эсин алгаракда тамамлаган «Шахмат оюн»

«Выпускающий».

«Похищение Европы».

Байрам

Закий Кязимге жораланып

Быйылны 12-чи октябринде Мечиланы Кязим хажи тууган элде - Шыкыда - малкыар адабиятны мурдорун салган закий поэтни юйюню аллында поэзияны байрамы бардырыллыкды. Аны «Кыайсыннга жюз атлам» деген фонд кыраиды. Ол бу жол бла төртюнчю кере бардырылады, кеси да Кязим тууганлы 155 жыл толганына жораланады.

Ол күн Шыкыга барырга сюйгенле 8 сагъат 30 минутдан кеч кыалмай Долинскде мемориалны аллында майданга келирге керекдиле. Бютюн толу хапар билдирге сюйгенле уа бу телефон номерге селешсинле: **8-928-708-26-06.**

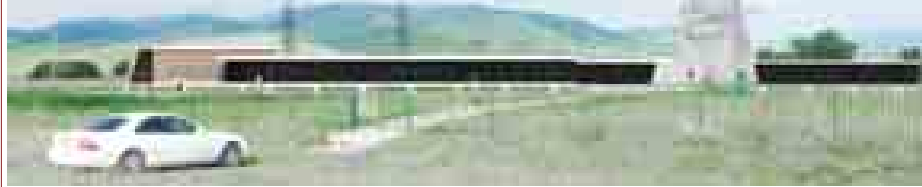
Кырау комитет.

Билдирю

Жамауатны болушлугу изленеди

Кёнделени администрациясы бла эллилени бир кыууму бу элде Уллу Ата журт урушда ёлгенлеге эсертме салырга белгиленгенин билдиредиле. Аны уллулугу 63x2,3 метрни тутарыкды. Бу элден чыккыганланы, башхаланы да аны кырулушуна кыошумчулукъ этерлерин тилейбиз.

Эсертмени ишлеуге кеслери ыразылыклары бла ахча берирге сюйгенле аны бу расчётный сётхга ётюрюрге боллукъдула:

Учредительле: Кыабарты-Малкыар Республиканы Парламенти бла Правительствоу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

БЕШПАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору орунбасары)
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш редактору орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)
ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамауат-политика бёлюмнү таматасы)
САРАККУЛАНЫ Асият (культура бёлюмнү таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин кыруулау жаны бла Кыабарты-Малкыар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагга КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службысы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясына басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 33

Номерге графикте кёре 19.00 сагъатда кыол салынады. 20.00 сагъатда кыол салынганда

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГАНЛА:

Кульчаланы Зульфия - дежурный редактор, Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасары; Акушуланы Феруза (1,2,3,4-чю бетле), Зезеланы Лида - (5,6,7,8-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 2130 экз. Заказ № 1978

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 5

электронный почтасы: elbor_50@mail.ru